

מטא-קוגניציה

מטא-קוגניציה: היכולת של אדם לבקר את התהליכים הקוגניטיביים של עצמו (Flavell, 1979).
נהוג לחלק את המטא-קוגניציה לשלושה סוגים של התנהגויות (בן דוד, 2009):

1. **מיומנויות מטא-קוגניטיביות (Metacognitive Skills):** ידע הליכי אודות הפעלתן של מיומנויות הנדרשות לביצוע ויסות עצמי של תהליכים קוגניטיביים ובקרה עליהם.
2. **ידע מטא-קוגניטיבי (Metacognitive knowledge/awareness):** ידע מוצהר אודות האינטראקציה בין מאפייני האד המשימה והאסטרטגיה. קוגניציה הנוצר מזיכרון לטווח ארוך וכולל: אמונות, רעיונות ותיאוריות אודות קוגניציה.
3. **חוויות מטא-קוגניטיביות (Metacognitive experiences):** מרכיב מטא-קוגניטיבי זה, מתייחס לתחום הרגשי של הלמידה, כולל מרכיבים של הנעה ללמידה (מוטיבציה) ושל תהליכים חברתיים-רגשיים.

ולמה זה מעניין?

- מטא-קוגניציה מנבאת התרחשות תהליכי למידה רבים. כמו כן, היא גם מנבאת יכולות למידה.
- ניתן ללמוד וללמד מיומנויות מטא-קוגניטיביות

כיצד ניתן ללמד את זה?

ניתן ללמד מיומנויות מטא-קוגניטיביות על ידי מיפוי ושיח ישיר על תהליכים מטאקוגניטיביים, למשל, על ידי שאלת שאלות:

1. מה בדיוק אתה עושה? (האם תוכלי לתאר זאת בדיוק?)
2. מדוע אתה עושה זאת? (כיצד זה מתאים לפתרון שלך?)
3. כיצד זה עוזר לך? (מה תעשי עם התוצאה שתמצאי?)

דוגמאות לאסטרטגיות מטא קוגניטיביות נוספות (Veenman and Spaans, 2005):

1. לקרוא את כל נוסח הבעיה
2. בחירה של האינפורמציה הנחוצה לפתרון הבעיה
3. ניסוח מחדש של הבעיה
4. יצירה של איור של הבעיה
5. הערכה של פתרון אפשרי
6. יצירה של תכנית פעולה לפני החישוב
7. הוצאה לפועל של התכנית
8. בדיקה של החישוב

9. כתיבת הסברים לגבי תהליך הפתרון

10. ניטור תהליך פתרון הבעיות

11. בדיקת התשובה

12. ניסוח מסקנה

13. בדיקת התשובה תוך התייחסות לנוסח הבעיה

14. התייחסות לבעיות קודמות שנפתרו